

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові по дні крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.
Редакція, адміністрація експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндого ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Українсько-руський університет.

(Статя посла Олександра Барвінського, присвячена українсько-руській молодіжці).

(Конець).

В попереднім числі вказав я на три головні услівя до заснованя українсько-руського університету: приспособленє потрібного числа доцентів, підготовленє наукової роботи, забезпеченє відповідного числа слухачів. Всі ті услівя має сповнити наша суспільність, а передовсім є се залежним від самої академічної молодіжці. Дятого головним змаганєм рускої суспільности повинно бути, щоби руска молодіж як найчисленніше горнула ся до середних шкіл. Вправді в останних роках збільшило ся число руских учеників в середних школах, однак не в такій прогресії, як число польских. Тут могла би багато причинити ся наша суспільність материяльним пособлюванєм спосібним хлопцям. Найкрасший доказ в тім взгляді дали Тернопільські Русини, подбавши о приміщенє убогої молодіжці значним розширенєм тамошньої бурси і тим способом приспорили руткій гімназії Франц Йосифа таке число учеників, якого не бачимо по иньших гімназіях. Поки не витворимо хочби у важніших містах рускої часті Галичини подібних условій, доти не встиємо рівномірним кроком поступати що до зросту фреквенції в середних школах. А тільки при значнім числі руских учеників можемо успішно домагатися заснованя руских середних шкіл. За Тернополем промовило головню значне число Русинів в гімназії. Як довго не подбаємо о те, щоби руска молодіж численно заповнила школи, так довго будуть марними наріканя, що не маємо ні одной рускої реальної школи (в р. 1897/8 було у всіх галицких реальних школах разом 136!), так довго остануть

неосязними наші бажаня про руский університет, руску політехніку і т. и. Без того основного услівя годі!

Так отже треба подбати, щоб на філософічнім виділі було не 31 слухачів, а хоч пять раз стілько, на лікарскім не 13 а хоч би в десятеро.

Коли руска суспільність а іменно і руска молодіж сповнять згадані в горі услівя, тоді й голос Наукового Товариства ім. Шевченка або й иньших просвітних чи політичних товариств, тоді й голос послів піднесений в соймі чи в раді державній о заснованє українсько-руського університету буде мати иньше значінє, иньшу силу, тоді з тим голосом мусять числитися і власти і законодатні тіла. А при таких обставинах, які на жаль тепер ще є, не зроблять ніякого вражіння такі оклики як: «ми мусимо домагатися ся свого бо воно нам належить ся; просити вже годі! раз треба виступити сильно в обороні наших прав; ми мусимо вибороти університет; тільки елементарний напір всіх верстов суспільности зможе переминити наші бажаня в тіло і кров; нехай вся суспільність однодушно і односердно ударить в «заперті двері», а вони відчинять ся під напором тисячів». Такі оклики не тільки нічого не допоможуть, наколи ми не підготуємо підвалин до здійсненя бажаної наукової інституції, але навпаки они ослабляють справу а рускій суспільности піддають невірний погляд, так що проволока в дійсненю сеї гадки витворює опісля десператів.

На останку ще одна замітка. У всякій роботі а так само і в народній не може бути, так як і в природі незвичайних скоків, а все мусить мати певну основу і поступенно розвивати ся. До тогож у всякій органічній роботі мусить бути звязь з попередними її частинами, мусить бути тяглість. І величава будівля (а такою є в куль-

турнім розвитку народу заснованє університету) не виринула нараз як з попелу фенікс, а спершу положено підвалини, а відтак цеголку по цеголці докладано, поки її не викінчено і всякий, що доложив хоч кілька цеголок до будівлі, причинив ся до її ядвигненя і має певні заслуги. Отак і в народній роботі а також в справі університету. Наші попередники подбали о заснованє катедри рускої мови і письменства, а також богословских і правничих руских кафедр, за наших часів повстала нова руска катедра історії. Нехай же иньші, оцінюючи належно те, що зроблено і що є, не кидають каменем, не огидять тих, що в даних обставинах зробили се, що було спроможнє, а також і з свого боку доложать заходів задля дальшої будівлі, і з свого боку положать дальші цеголки, а так повстане ціла величава будівля. А до всего того треба праці і то пильної, невсипучої, бо самі слова, хоч би які різкі і рішучі нічого не допоможуть. Тимто кінчу наразі сі замітки в справі українсько-руського університету звернені до рускої академічної молодіжці, словами: батьки ждуть від своїх синів діл!

З боевища.

В сій рубриці будемо подавати постійно вісти з боевища полуднево-африканського. Війна межі Трансвалем і Ораном з одной сторони, а Англією з другої почалась офіціально 12-го жовтня о 5. годині пополудні. Република трансвальська лежить в області ріки Лімпопо і єї притоки Оліфанто. Лімпопо обмежує републику від сходу проти посілости португальских і з півночі проти Родезії, посілости англійскої. Із заходу граничить Трансваль з краєм Бечуанів що підлягає також Англії. З полудня стикає ся Трансваль з републикою Оранською, котра заснована Нідерляндцями прийшла тепер в поміч

5 Поезія і проза.

(Далі.)

І йому ставало чогось жаль... Сі композиції, що йшли тепер на продаж, як перший-ліпший товар, укладав він в молодших своїх літах, коли, бувало, йдучи улицею, посвистував якусь легоньку мелодию і радів, що зродились в його уяві музичні первоцвіти... як радів тоді тим, що мороз стинав пару на його ледво прозябаючих вусах і покривав аксамітний мошок ерібним інеем...

Гарні були часи... кращі теперішних... Цілий світ, природа... шептала йому одно велике слово «многонадійний». А він приходив до хати — і за свіжої памяти переносив нові мелодії на п'яніно і з екстазом й вітхненем схоплював їх під ноти. Ліпші були часи. — Ще жив тоді його батько, і він не потребував клопотати ся житєм. Поминало ся. Уже й п'яніно «віддав в депозит». Нема при чім... «творити».

Ледви першу арию виграв дома на скрипці, бож яко дірігент розумів теорію гри на всіх важніших інструментах. Але що то скрипка? Що йно на пробах в товаристві дороблює тепер потрібні йому акорди і цілу партитуру. А свої твори... збуває, де може, щоб не так тяжко бу-

ло вижити на світі... Sic transit!... А як то гірко приходиться ся світити очима перед лицем антикварів — шпекулянтів і слухати їх непрошеної критики, що ухиляє авторській горди, розриває артистичну душу... Всюди торг... інтерес...

— Та я до них — потішав ся розжалений автор — не прикладаю великої вартости... Ліпше продати їх кому небудь, взяти бодай скромний гонорар... тай понаправляти пекучі рубрики дефіциту зі свого бюджету. Добра душа з того редактора і порадить добре, ще й сам виручить мене в потребі.

І на інтенцію дальшого веденя доброго інтересу — торктув ся з літератом склянкою недорогого нектару. Аби лиха не знати!

І артист старав ся бути веселим, вдоволенним, потішав себе, як міг.

Та інакше чула ся його душа, а доказом того внутрішнього невдоволеня були схоплені під ноти пісні, у яких пробивали ся сум і жаль і туга самого творця.

І ціле людське єство наче поділило ся тепер на двоє: розум був радий, що його властитель сак-так коротає своє артистичне житє, а душа... сумувала і сумуючи виливала свою мову у приймаючих звуках музичних елегій. У тих своїх творах-елегіях любував ся сам їх автор і

привязував до них велике значінє називаючи їх частиною своєї душі. Були се твори писані кровю його серця. Може й не було причини проливати власну кров, щоб висповідати сумний відгомін чутливої душі, алеж він, музик, полишений від недавна самому собі, попав з давнішого веселого настрою в другу противну екстрему поетичного жалю і смутку. Його теперішні твори були найкрасшою ліричною поезією в музиці «драмою його серця».

І диво. Компонував тепер на продаж танці і то вальси. Мабуть кохав ся сам у контрастах форми і змісту. У тих вальсах осящив свою тугу і жаль... і переляв сумну свою душу, а одівав свої жалібні пісні у легку форму дикого але сентиментального танцю, і додавав до них підскочний такт, зовсім так, як контраст його душі до внішнього способу і подобя мнимо щасливого життя.

І ті нові твори збував у антикварів, а вони з'єднували славу псевдонімному автору — а йому самому незгіршу заплату. Міг собі бодай трохи дозволити на вигідніше житє.

За те долітали до його уший мрачні недомовки та невдоволеня зі сторони тих, що інтересували ся житєм і розвитком музичного товариства. Брала йому за зле, що тратить час на композиції пустої стійности, а мало дбає

Трансвалеві. З полудня недоступний Трансваль для Англичан безпосередно. На полудневім сході граничить Трансваль з англійською посістю Наталем.

Трансваль не стикаєсь нігде з морем, але ріками Лімпопо і Оліфанто можна сплавитись до Тихого океану через португальські кольонії. Лімпопо впадає до моря висше від португальської пристани Делягоа, котру тепер від Португалії винаняли Англичани. В полудневій часті Трансвалю лежить по середині престольне місто Преторія з 60.000 населенем. До Преторії веде лише одна залізнична дорога на Йоганесбург до полуднево-східної границі (до Веккерструму), а звідси іде вже залізниця англійська через Ньюкастель і Дундес до міста побережного Дурбен і пристани Натал. Сюди і ведуть Англичани свої індійські війська проти Трансвалю і обсадили Дундес і Ньюкастель. В Дундес стоїть 5.000 Англичан проти 3.000 бурів, а в Ньюкастлі проти англійської залоги(?) 5.000 бурів. Приступ до Трансвалю сею дорогою є однаков дуже трудний, бо треба переходити Смочі Гори, що високостію своєю рівняють ся Татрам і Черногорі (понад 2.000 метрів). Коло Дундес і Ньюкастля прийде мабуть до кровавої стрічи, подібно як в літах 1877—1880, де бури в трех битвах на голову побивли Англичан і змусили їх до мира.

Але Англичани пробують вдерти ся до Трансвалю не лише від полудневого сходу (коло Ньюкастля — насупроти Веккерструму). Они оперують і з заходу. Західною бо границею Трансвалю іде англійська залізнична дорога з Капштаду, де громадають ся війська європейські. Бури мусять проте боронити і західну лінію, з відки до Преторії не буде більше як 35 миль. Головною точкою операційною на заході є англійський форт Мацекінг (в краю Бечуанів). Тут нагромадили Англичани дотепер лише 600 жовнірів, але старають ся помножити свої сили європейськими військами. Тут коло Мафекінгу прийшло вже о стілько до стрічи, що бури вдерлись на територію англійську і розбили на залізній дорозі на полудне від Мафекінгу (коло Марібого) панцирний поїзд англійський. Коло Мафекінгу стоїть 2.000 бурів.

Третім боевищем буд англійська місцевість Кімберлі, положена при залізній дорозі, що веде з Капштаду на північ. Кімберлі граничить з республікою Оранською на заході. Звідси хотять ударити Англичани на престольне місто Орану, Блемфонте. Тут і стоїть 4.000 Оранців проти 2.500 Англичан. З полудня Оран неприступний для Англичан.

З всего виходить, що будемо мусіли розрізняти три головні боевища в евентуальній кровавій війні, два трансвальські і одно оранське: трансвальське східне (коло Ньюкастля і Дундес) і західне (коло Мафекінгу). Бовище оранське будемо звати кімберліньским. Тут і розіграє ся кровавий драмат між властиваждним і нажерливим Альбіоном, а вольними бурами.

про долю товариства. Отже вже цілий свѣт знав, що музика в його руках стала єя ремеслом, яке рентаєть ся йому добре. Між людьми почала ширити ся поголоска, що належало би диригентуру музичної оркестри передати в інші руки чоловіка, більше дбайливого про добро товариства і поручене йому діло.

Артист наче не чув тих темних, анонімних слухів. Впрочім він був тепер цілий зайнятий чим иньшим і важнішим. Поволи, але сумлінно і систематично працював тепер над писанем нової опери. Автором лібретта був Р. Писарчук, а він дорабляв музику до фантастичного тексту, що лежав ще в рукописах єго товаришп-редактора.

Що правда, досить трудно приходило ся йому тепер укладати драматичну музику для героя опери. Доси був він радше композитором елегійної лірики, а в героїчних партіях сольових не доставало йому тої енергії і верви, яку мала виспівати головна дієва особа музичної драми. Але чим труднішою задячі підняв ся, тим пристрастніше забирав ся до її виконання, і тим удачнійше старав ся викінчити її. Творив не лиш рутиною свого таланту, але силою своєї цілої душі, а деякі партії, вложені в уста дієвих осіб були так само витвором артизму автора, як і лірикою його власного чуття.

А коли намозолив ся цілий вечір над уло-

На північній границі Трансвалю, критій рікою Лімпопо, стоять також війська англійські, а то в форті Палапе і форті Тулі. В першім форті знаходять ся 700 Англичан проти 2.000 бурів, в Тулі 600 Англичан проти горетки бурів. Сі боевища північні мабуть не відиграють більшої ролі.

З руского товариства педагогічного.

Засіданє Виділу Руского Тов. педаг. у Львові відбулось 30. вересня 1899 під проводом голови Вп. п. дир. Харкевича.

1. Вп. голова подає до відомости, що разом з проф. Др. Пачовским був у митрополита Куїловского, щоб єго повитати в імені Тов. пед.
2. По довшій дискусії в справі календаря ухвалено, щоб з причини короткого часу Тов. пед. видало свій календар аж на рік 1901.
3. Ухвалено внести умотивовану петицію до Власти шкільної, щоби посаду руского языка спільну для мужьского і женьского семинара учит. — розділено на дві окремі посади.
4. Голова здає справу з засідання комітету женьского інституту. Інститут поміщений при ул. Курковій ч. 10. — гарно уряджений і розвиваєсь добре. Референтка комітету, Вп. п. Білецка відчитала реґулямін для інституту. Реґулямін той, по переведеній дискусії і деяких поправках, Виділ прийняв.
5. Голова здає справу що до стану рускої женьської школи виділової. До класи V. записалось 32 а до кл. VI. 36 учениць. Закуплено для обох клас лавки, катедри, шараґи, таблиці, коштом около 200 зр. Школа поміщена при ул. Вірменській ч. 2.

6. Ухвалено внести петицію до Власти шкільної, щоби предложила зі сторони Ряду Соїмови внесене, аби у всіх женьських школах Галичини учено руского языка.

7. Принято 22 нових членів.

8. На бурсу учительську на руки Вп. о. декана Саноцкого зложили: Іван Ляйзе 4 зр. — О. Кокотайло 2 зр. — О. Козак 1 зр. — О. Яремкевич 2 зр. — О. Грушкевич 1 зр. — О. Чехович 1 зр. — О. Виханський 1 зр. — О. Тимкевич 50 кр. — О. Сапрун 50 кр. — О. Породко 1 зр. — О. Густановский 50 кр. — О. Дольницький 50 кр. — О. Каранович 1 зр. — О. Саноцкий 1 зр. — разом 17 зр. Далше зложили на бурсу з розпродажи цеґолок: О. Александр Малюк 8 зр. — Василь Породко зібрав на конф. учит. 8 зр. 45 кр. — О. Лука Питлик 5 зр. — О. Володимир Познанський 1 зр. — О. Іван Велигорский 9 зр. — Іван Конач 8 зр. — О. Куницький 5 зр. — Сидір Громницький 5 зр. — Стефан Танчаковский 10 зр.

З політичного поля.

Гр. Клярі покінчив мабуть свої конференції з австрійськими політиками з виїмкою Ита-

женем одної партії — клав ся відтак до ліжка, з розбудженою увагою і дивним упоєнем вдоволення... надї...

Частина опери була вже готова — і подобала ся самому авторови. Се було найліпшою оцінкою його творів, тимчасовою винагородою за працю.

Тільки... чого свѣт та живо інтересуєть ся тим, чим не треба і чого ще de facto нема? От «Стрела» вже а рґіогі розструбіла, що «молодий наш і многонадійний композитор Стефан Вітіх, симпатичний дірігент «музичного товариства», пише нову, ориґінальну оперу». По що се? А коли-б він так сам був нею невдоволений і спалив, нім пустить у свѣт? Прецінь має до того право як автор... Ні — люди самі зісують не раз найкращу гадку в самім її почині. Бо й по що когось завчасно видвигати на видівню розголосу, а відтак... евентуально викпнати й осмішити? Та з цілої опери може ще і нічо не бути, а може ще й не удати ся. — Певно, що то ніхто иньший, як його товариш-літерат має такий довгий язичок... бо звідки би такі докладні інформації... а він... найбільше має приступу до того жерела, що розсіває всякі повені... і сплетні...

(Далі буде).

ліянців і Русинів. По конференції послів Странського і Зачка подали Lidove Noviny, будьто гр. Клярі виразив ся, що правиця єму симпатичнійша від лівиці та що він уступить мабуть місця кабинетови правиці. Fremdenblatt здементовав євювість чеського органу, але згадані послі обявляють при тім, що подали Lidove Noviny. Словінський посол соїмовий Шустершиц мав заявити гр. Клярому, що «Союз» стоїть при правиці і кабинетови гр. Клярого не буде робити великих трудностей

Язикові розпорядженя для Чехії і Морави мають бути знесені 17. жовтня.

N. fr. Presse напала на д-ра Білинського за те, що бувший міністер з ери гр. Баденього поважив ся виробити проєкт до язикового закона для всіх коронних країв. Органови лібералів не подобає ся, що хтось з правиці, а може і вся правиця, дасть почин до управильнення язикового питаня в Австрії. N. fr. Presse бачила би раднійше, щоби Pfingstprogramm лівиці став субстратом до дискусії в парламенті, або щоби саме правительство — але аж пізною осеню — взяло почин в язиковій справі. N. fr. Presse чудує ся шритім, що «коло» польске дозволило д-рови Білинському забратись до сего діла та що єму в тім були помічні два автономісти польські (Дідушицкий і Козловский), котрі до рішення язикового читаня узнають лише соїми компетентними. З виводів N. fr. Press-и видко, що лівиця найраднійше бачила би, як би по знесеню язикових розпоряджень взагалі не прийшло в парламенті до розправ над язиковим питанням. Таким способом прийшли би Німці до давнійшої переваги над судетскими Славянами.

Недосілий президент кабінету, кн. Альфред Ліхтенштайн, зложив посольський мандат до стирійского соїму. Лівиця боїть ся ще заєдно єго кандидатури на президента евентуального міністерства консервативного.

Зовсім нечаяно прийшло до зміни кабінету в Болгарії. Кабінет Грекова уступив, а єго місце заняв Іванцов.

По причині засуду радикалів в Сербії надірвались трохи приязні відносини між Сербією а Росією. Дипломатичний заступник Росії відїхав з Білгороду. В слід за тим висказала російска праса своє невдоволенє з Австрії, кажучи, що гр. Голуховский не коньче енерґично уступив ся за помилованєм засуджених, принайменьше не так горячо, як се зробила Росія. Негодуючи на Австрію, не загостить гр. Муравев тепер до Відня, вертаючи з своєї дипломатичної подорожи з Мадриту і Парижа. Рівнож кажуть російські дневники, що цар не зїде ся з Вільгельмом і цісарем австрійским в Скерневицах, як се було до недавна в єго пляні.

НОВИНКИ.

— **Справа Гільзнера.** Віденські жида старають ся всякими способами викликати замішанє в справі убийства в Польній. З огляду, що перекупства і ложні свідки не на богато придадуть ся, жида починають кидати підозріння, що сим разом можуть досить дорого коштувати тих, що їх розширюють. Вторник вечером відбули ся в Відни збори «жидівского, людового товариства», на яких піддержувано поновно твердженє, будьто би убийства на Грузівній допустили ся — єї мати брат. Редакция Deutsches Volksblatt, дізнавши ся про се твердженє, звернула ся телеґрафічно до бурмістра в Польній з просьбою о інформації. Бурмістр, Рудольф Саділь надіслав таку відповідь: «Вість розширювана жидами, будьто би Ів. Груза був убійником сестри, єсть нужденною бжею, в якій нема ані тіни правди». На згаданих зборах жидівского людового товариства жида, др. Фукс-Еленьский і Рапапорт заявили, що довідали ся від високопоставленої особи, що небавом зайде сензацийний зворот в тасмничій справі убийства в Польній. Іменно має бути почате скідство против Ів. Грузи, брата убитої і єї матери за се, що они убили Грузівну. Др. Фукс говорив: «За два дни все буде відкрите! Міністер судівництва, Кіндіґер єсть вже докладно поінформований і дав відповідні розкази чеському президентови вишного суду». Deutsches Volksblatt стверджує, що др. Фукс-Еленьский подає ся за мужа довіря міністра, Кіндіґера і що «австрійско-ізраїльскаунія» починає знов в Австрії свої оргії. Щоби приспшити «відслопенє правди», редакция Deutsches Volksblatt-у зробила все, що потреба, а на початок постарала ся о се, що Ів. Груза і єго мати вносять против д-ра Фукса-Еленьского і Рапапорта жалобу карну о клевету. Deutsches Volksblatt заявляє, що має

в руках докази, не тільки, що Гільзнер сповнив убіство, але також, що знає співвинних, котрих прізвиза в Польній ходять з уст до уст. В відповідній хвилі редакция виступить з доказовим материялом. Будуть се протоколи зізнань більше як двадцяти свідків, що доси судом не були переслухані, а які в остаточности переконують Гільзнера про его проступок ще досаднійше, як се було в часі розправи. Deutsches Volksblatt кінчить: »Сли жиди відають ся надії, що будуть могли послугувати ся нашими судоми, то нехай зають, що стрінуть ся з могучим і рішучим опором християньскої людности. Часи процесу в Тиша-Емляр вже минули!»

— Товариство будови руско-народного театру імени Івана Котляревского у Львові пригадує Ви. членам, що надзвичайні загальні збори відбудуть ся в неділю 15-ого н. ст. жовтня с. р. о 3 годнині пополудни в великій комнаті товариства »Руска Бесіда« [ринок ч. 10]. Предмет наради: »Зміна трех параграфів нового статута, не затверджених міністеретвом, внесеня членів і інтерпеляції. Перед самими зборами відбуде Виділ товариства коротке засідане.

— Тристалітній процес. Висший краєвий баварський суд у Монахіюм видав у сих днях вирок, яким закінчив процес, що вів ся вже від трьох років. Шляхоцка родина фон Тінген і селяни зі села Бурсіну процесували ся о кусник ліса і з батьків на синів обі сторони виступали завзято в обороні власности спірного ліса. Тепер запав остаточний вирок, що признав селянам право власности і відкинув жаданя родини Тінгенів в справі ревізії процесу.

— Доцентура дентистики. Др. Мечислав Бодинський, що мешкає у Відні, має дістати децентуру дентистики на львівськім університеті.

— Против п. Мархвіцкогo. Як доносить краківський »Głos Narodu« вніс львівський карний суд до палати паків пресьбу, в котрій домагає ся дозволу на карно-судове переслідоване д-ра Мархвіцкогo, б. директора банку кредитового у Львові з причини закидів, що стоять в звязи зі справою львівської каси ощадности і львівського кредитового банку. Sic transit gloria mundi..

— Европа в 1950 р. Новойоркский дневник Sun видав »ману Европи в 1950 р.« На сій мапі щезла цілком Франція яку загорнула Італія і Німеччина. Крім сього Німеччина проковтнула також Бельгію, Голяндию, Швайцарию : німецькі провінції Австрії. Краї наддунайські, словянські дільниці Австрії, Туреччина і Греція перейшли в склад Росії. Американці засуджують, як бачимо, на смерть всі европейські краї і народи, а позваляють жити лише Англії, Німеччині, Росії (чи абсолютної?) і Італії.

— Сестра Генрика Гайного, пані Кароліна Емден, що живе в Гамбурзі, святкувати ме 18. с. м. сотню річницю уродив.

— На бурсу »Шкільної Помочи« в Самборі зволіли жертвувати. З Самбора П. Т. пп. Саварин, надкомісар 3 зр.; др. Ортинський, неприятий гонорар 3 зр.; Топольницький К., надкомісар 50 кр.; Кульчицький І., радник 10 зр.; о. П. Стукач з Тісної 1 зр.; Павлик І. в Завалові зібрані 3 зр.; о. Баранецкий з Панович 1 зр.; Гоцький В. з Фельштина 2 зр.; Рада міста Самбора 15 зр. і Рада повітова в Самборі 20 зр. -- Виділ »Шкільної Помочи« складає Дятелям сердечну подяку і просить о ласкаву память при зближаючій ся зимі. »Шкільна Поміч« примістила в своїй бурсі 26 школярів а надто заосмотрює після змоги убого молодіж в книжки і одежу.

Від Виділу Тов. »Шкільна Поміч« в Самборі: М. Ортинський, голова. Василь Жига, касиєр.

— Демонстрації студентів університету у Відні доказали знова, що інтернати в кругах дозрілої молодіжи не є можливі. Міністер спільних фінансів Каляя, що управляє Боснею і Герцоговиною, заложив у Відні інтернат, в яким найшли поміщене студенти університету, що побірали з правительственной каси стипендії в квоті 30 до 50 зр. місячно. Інтернат утворено дня 1. с. м., прийнято до нього трицять кілька академиків, яким дано до підпису реверс, силою якого всі мали обовязати ся перестерігати домашній порядок. П'ятьох чи шістьох підписало реверс, двадцятьох сімох відмовило swojego підпису і тим лишили власти речинець в часі якого мали надумати ся, інакше грозить їм прогнане з интернату і втрата стипендії. Академіки, поміщені в інтернаті, замість стипендії в готівці, дістають стале утримане в інтернаті, де поведать ся з ними як з малолітніми хлопцями. Не вільно їм діставати гроший з хати, з интернату можуть виходити лише в гурті, що тижня мусять здавати іспит з університетских викладів і т. п., а за найменше переступлене принципів домашнього порядку спадають на них дисциплінарні кари. Дня 12. с. м. коло 200 академиків Босняків, Сербів, Хорватів і Словінців пішло під палату спільного міністра фінансів, де є бюро Каляя. Тут почали кричати регает Каляй, долі Каляй. Проти демонстрантів виступила поліція і арештувала кілька академиків. Так представляєт ся справа в світлі зізнань академиків.

— Страшний батько. З Медиолану пишуть:

В місцевости Chignolo Co залюбила ся перед двома літами, дочка шевця, Йосифа Россі в однім молодци з того самого села. Отець дівчини заборонив їй думати про се супружє. В короткий час потім дівчина пропала без сліду. Доперва тепер розійшла ся вість, що дівчина находить ся в домі вітця, але маз заборонений вихід поза дім. Донесла ся та вість з ріжними коментарями до поліції, що на розказ прокуратора перевела ревізію в мешканю шевця. На стриху в темній комірці представив ся поліції страшний вид. На нужденній постелі лежала вихуділа і змінена не до пізнання дівчина, радше подібна до трупа, як до чоловіка, з голоду, темноти і браку воздуха, які зночила з розказу вітця через два роки. Бідна жертва батьківского завзятя так була обезсилена, що не могла рушити ся з місця.

— З Фінляндії. В наслідок усуненя з уряду, на жадане Росії, англійского конзуля в Виборгу, в Фінляндії, п. Вольфа, вісьмох англійских конзулів в Фінляндії добровільно зложило свої уряди. Визначні люди, до котрих англійска амбасада в Петербурзі удала ся зпресьбою о прийняте уряду конзуля, дали відмовну відповідь. Велике вражене викликав лист, який англійський конзуль в Гельсінгфорсі, Кароль Крожійос написав до англійского амбасадора в Петербурзі. В листі тім, що напечатала одна з фінляндских часописий, пише Крожійос, що усунене Вольфа, котрий яко вірний горожанин Фінляндії виступав против гнетеня фінляндского народа, викликало всюди великий жал. З огляду, що він (Крожійос) в цілости поділяє погляди Вольфа, тому складає повірений ему англійским правительством уряд, що би не бути вязаним в своїм діланю і що би міг вести борбу против накиненого Фінляндії пониженя. Московска праса, а спеціально »Свѣтъ« і »Московскія Вѣдомости« страшно обурені з причини тих фактів на Англію, котрій закидають, що она попирає агітацію Фінляндців против Росії.

— На службі у жидів. Дня 18. серпня сего року кинула ся з вікна третого поверха на улицю при Neulerehenfelderstrasse в Відні молода дівчина, Гізеля Віхвалек, що служила у жиди, Саламона Тіттингера. Причиною самоубійчого наміру, при котрім Гізеля потовкла ся в страшній спосіб і зломала обі ноги, було посуджене її о крадіж. Дівчина була доперва кілька днів в службі у Тіттингера, а коли їй там не подобало ся, зажадала звороту книжки. Тіттингер зразу книжки не видав, толкуючи ся тим, що его жінка нервова і се могло би її роздразнити, але за те в пару годин пізійше явив ся з ревізором поліційним в мешканю матери Гізелі, де попересузували оба всі кюфри, шафи і т. п., шукаючи за річами, що дівчина мала украсти, однак нічого не найшли. Хоть ревізія не видала ніяких результатів, хоть дочка Тіттингера заявила, що мати любить сама укривати річи, а опісля слугу посуджує о крадіж, Тіттингер загрозив Гізелі увязненем, сли до 24 годин не зверне мнимо украдених річий. Дівчина взяла собі то все так дуже до сердца, що на другий день, коли мати вийшла на місто, скочила на брук в самоубійчій намірі. Тепер внесла мати невинно посудженої жалобу до суду против Тіттингера о обиду чести і клевету, а розправа відбула ся позавчера перед судом повітовим на Josefstadt. Розправа виказала, що ті предмети, о котрих крадіж обвинив Тіттингер Гізелю, не були зовсім украдені, а клеветник не міг вичисляти осіб, котрі бутьо би ему доносили, що Гізеля тих річий уживає. Дальше виказала розправа, що Тіттингер не звертав ся до комісаріату поліції з доносом, що крадіж в него сповнено, але відбув ревізію з знакомим своїм, агентом поліційним Бернгардом, на власну руку, без якого небудь уповажнення урядового. Дуже користні зізнаня для Гізелі зложила кухарка Тіттингерів. По переведеній розправі, що виказала безусловну невинність дівчини, суд узнав Тіттингера винним обиди чести і засудив его на 14 днів вязниці. Мала се потіха для скривдженної на чести і здоровлю бідної слуги.

— Ректор петербургского університету, Сергєвич, котрого нетактовне поведєне викликало студентський стрейк, одержав димісію, а его місце заняв професор Гольмштайн, велика повага наукова на поли цивільного права, чоловік, з котрим молодіж незвичайно симпатизує. Гольмштайн був членом комісії для реформи судівництва, скликаної царем Миколаєм І. в р. 1864, в котрій виступав горячо за зреформованем судівництва в дусі ліберальнім і на взір уряджень заходу. Університетска молодіж є дуже вдоволеня зі зміни ректора.

— З »Сокола«. Вправи гімнастичні будуть відбувати ся все в понеділок, середу і суботу в часі від 7 до 8 години вечером, і розпочинають ся вже в понеділок 16. н. с. жовтня.

— Через недогляд в коректі в ч. 221. в новинці: »Завдяки правительству« вкрали ся дві разячі похибки. Місто »Галицькі послі... бороли ся тяжко з всякими циркулами«, має бути: »з всякими Цурканами«; місто »в хвили, коли пос. Романчук не відлучив ся від руских послів« має бути: »вже відлучив ся« і т. д.

Наука, штука, література.

Вчера виставлено в театрі г-р. Скарбка »В Дуброві гірничій«, картину в однім акті Маскоффа (Запольскої), в якій авторка змалювала одну хвилину з життя стрейкуючих гірників: Старий гірник, що вже нераз стрейкував, не може витримати тепер до кінця. Неминуча смерть жінки з голоду, а притім страх перед нагайками московских салдатів спонукують его вернути ся до роботи. Не допомагають слези довьки, не допомагають пресьби і напінненя молодого соціяліста-інтелігента. Они як раз его ще гірше дратують. Штигарови закидає, що всі они ті соціялісти інтелігенти на одно копито: До стрейку то підмовлюють, а помочи, не поможуть. Що більше, як прийде ся наставити груди на багнети, они ховають ся. Боягузи они! В часі сварні старого гірника зі штигаром приходить сторожа, застає тут штигара і питає ся гірника чи не підмавляв его штигар до бунту. Старий крутить. Кажє, що штигар залицяє ся до его доньки. От і тепер застає его тут, та сердега зловлений на горячій вчинку не знає, де діти ся. »Боягуз він!« Те слово »боягуз« вимовив з таким натиском і так засьміяв ся при тім глумливо, що штигар не міг стерпіти обиди. Він знав до чого піє старий гірник. Тому стає перед сторожю і признає ся до всего. Его арештують. Се так тронуло душу старого гірника, що заявляє штигарови в хвилі его арештованя, що не піде до роботи і витриває при стрейку до кінця.

У сій малій сценічній картині є змалюваний конфлікт поміж стрейкуючим гірником а інтелігентом соціялістом. Гірник не хоче розуміти молодого провідника, не може порозуміти ідеї. Він бачить лише, що той інтелігент має що їсти, коли він їсть юшку, якої і пес не рушив би, має що курити, коли він не бачив вже від тижня тютюну, що той інтелігент буде сидіти собі спокійно в хаті, коли робітники будуть іти на московскі багнети, коли по їх снахах будуть гуляти салдатскі нагайки, коли они будуть гнити в тюрмі. Він волів вже зрадити справу, як дати водити себе за ніс. І треба ему аж наглядного прикладу, аби побачив що і той інтелігент не є боягузом, що уміє потерпіти за ідею.

Сей душевний переворот є найкрасною хвилею цілої картини. І справді на д. Хмельніским, що віддав по мистецьки ролю старого гірника, бачили ми наглядю цілий той настрій душі гірника, пережили з ним сю хвилину душевного перевороту. А. К.

Телеграми.

Відень, 14. цовтня. Засідане екекутивно-го комітету правці, що мало відбути ся ині, переложене на поведілок.

Відень, 14. жовтня. Wiener Zeitung оголошує: Цісар іменував б. міністра судівництва, Рубера, президентом в найвисшій адміністраційній і касційній трибуналі. В тім самім часі слі оголошує Wiener Zeitung оповіщене міністерства справ внутрішних в справі основаня староства в Переворску, котре входить в житє з днем 1. падолиста.

Прага, 14. жовтня. Г-р. Клярі відбував конференцію з др. Пацаком і Скардою. »Politik« довідує ся, що г-р. Клярі заявив, що знесенє язикових розпоряджень наступить безусловно, бо правительтво не бачить в дальшій їх істнованю можности приверненя нормальных, парламентарних відносин і управильненя язикової справи. Впрочім розпорядженя ті були односторонні і формю своєю мусіли уражати Німців. Посли Скарда і Пацак заявили, що безусловно знесенє розпоряджень є тяжкою кривдицею для Чехів і капітуляцією перед обструкцією. Єсть се крок дуже поважний, що не дає ніякої запоруки, чи обструкція, котра стала ся немовби »парламентарною інституцією«, ле буде ужита другими сторонництвами, сли правительтво займе в виду їх неприязне становиско. Чехи не мають іншої дороги, як почати найострійшу обструкцію против кожного правительства, що виступить против них агресивно. Свою конференцію з г-р. Клярім закінчили послі молодоческі словами: »Через знесенє язикових розпоряджень відобрано ческому народови віру в справедливість, істнуючу в державі. Наші взаємні відносини Ексселенціо, то неприязнь між тобою а чеським народом«.

Льондон, 14. жовтня. Трансваальці посувають ся в дорозі до Наталю. Війска републики оранської посувають ся провалиною Тініва. Знищені Боерами панцирні вози мали перевезти армати і амуніцію до Мафекінгу. Боери стріляли до поїзду з армат і забрали в полон всі ідучі в ній особи. Жінки і діти перевезено з Мафекінгу до Капштадту.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова
посп.	особ.		посп.	особ.	
приходить о годині			відходить о годині		
6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова		6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно		6:15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
7:10	з Зимної-води		6:30	» » дв. Підзамче	
7:40	з Янова		6:30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави	
7:55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		8:45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		9:10	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)	
8:05	» » на дв. головний		9:25	до Янова	
8:15	з Сокала, Рави рускої		9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.	
1:30	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.		9:53	» » дв. гол.	
11:15	з Ярослава і Любачова		10:10	до Белзця, Рави рускої, Сокала і Любачова	
1:50	з Іцкан, Чернівців і Станиславова		12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділі і свята	
1:01	з Янова		2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята	
1:40	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно		9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)	
2:20	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		—	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів	
2:35	» » на дв. голов.		2:55	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
5:15	з Сокала, Белзця і Любачова		3:15	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.	
5:40			3:20	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.	
5:55			3:26	до Брухович	
			5:25	до Ярослава	
Ніч			Ніч		
8:45	6:10 з Кракова (Відня) Самбора, Хирова		4:21	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави	
	6:20 з Іцкан, Сучави		6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.	
	з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята		6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.	
	7:58 з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно		7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
	8:15 з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.		7:10	до Сокала і Рави рускої	
	9:21 з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.		7:20	до Тернополя дворець головний	
	9:55 з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту		7:42	» » дворець Підзамче	
12:30	10:10 з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави		7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900	
	10:08 з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		8:35	» » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.	
	10:25 » » на дв. голов.		9:10	» » 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.	
	10:30 з Лавочного (Пешту) Хирова		2:36	10:40 до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави	
	12:10 зі Скольного, Калуша		10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока	
	3:05 з Підволочиск на дворець Підзамче		11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний	
	3:30 » » на дворець головний		11:32	» » дв. Підзамче	
2:16	6:00 з Кракова (Відня), Самбора, Сянока		4:10	до Кракова (Відня, Берлина)	
			5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня	

ЗАМІТКА: Пога нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцких ч. б) уділяє пояснень в справах е лінійних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Всілякі

КУПОНИ

і

вильосовані

цінні папері

виплачує без потручення

провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного

П. Т.

Маємо честь донести Поважаній Публиці, що з днем 16-го вересня с. р. відкрили ми

при ул. Ягайлонській ч. 12 у Львові

під фірмою

В. ПРИМУС & С. ІГЛИЦКИЙ

Магазин

материй на меблі, килимів, портиєр, фіранок, всіляких декорацій кснатних, меблів стилевих, сецесийних і т. д. — як також

ВЛАСНУ РОБІТНЮ ТАПІЦЕРСКУ.

Засмотріши наш магазин в добірні і наймоднійші товари з перворядних жерел, бажаємо уміркованими цінами і ретельсю услугою з'єднати собі повне довіре і згляди Псевжавої Публиці, о що усильно преслечи позістаємо — з високим поважанем

Володислав Примус **Стефан Іглицкий**

бувший довголітний співробітник фірми Філіпа Гааге і Спів у Львові, влститель магазину меблів як також робітні тапіцерскої в Кракові.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ

Драма з галицкого еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедия в 3. актах з сільского жита.

Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедія в 5. актах — з другої половини XVI. віку.

Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міского побуту.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедия в 1. акті опрацьована після німецкого.

Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно

оповіданє з льотерийних пригод.

Ціна книжки 15 кр.

На поchtову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничать в закупні:

Свѣтло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кил. лосо фабрика.

Вино

в Сочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кил. посылках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **ВУНО** в 5 кил. барилках по зр. 3-—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах. 78—?

Галицкий Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4⁰/₀

АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженем,

3¹/₂

АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженем,

а всі інші находячі ся в обігу 4¹/₂% Асигнати касові з 90-дневним виповідженем будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекция.